

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

«فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَارْغَبْ» (شرح، ۷-۸)

«لِإِيلَافِ قُرَيْشٍ إِيلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ» (قریش، ۱-۲)

طلاب علوم دینی و فضلالی جوان خواهر و برادر!

سلام علیکم؛ با حذف مقدمات.

قرآن می‌فرماید: همین که از کاری فارغ شدید، خودتان را به کار دیگری با جهت‌گیری به سمت پروردگار مشغول کنید.

«فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَارْغَبْ»

قرآن می‌فرماید: سرما و گرما نباید به معنای هدر دادن عمر باشد، حتی اگر با سفر می‌توان جایجا شد، این کار بشود.

«لِإِيلَافِ قُرَيْشٍ إِيلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ»

چه بزرگانی حتی در زندان یا تبعیدگاه مشغول نوشتن کتاب بودند. نقل شده که امام خمینی (رضوان الله علیه) در یک

سالی که در ترکیه تبعید بودند، یک دور فشرده فقه را نوشتند.

طلاب علوم دینی و فضلالی جوان!

حدود چند سال پیش به فکر افتادم بخشی از تابستان طلاب علوم دینی و فضلالی جوان را که حوزه تعطیل است، در

اختیار بگیرم.

این کار زیر نظر مسئولین حوزه انجام گرفت و هزاران طلبه ثبت نام کردند و برای هر پایه‌ای حدود دو جزء تفسیر

انتخاب شد.

پایه‌های اول تا ششم دو جزء تفسیر از نور یا نمونه، یا هر دو! و پایه‌های بالاتر از تفاسیر مجمع‌البیان و المیزان!

این مسابقه حدود سی تا چهل روز، (هر روز یکی دو ساعت) طلاب را به کار علمی مشغول کرد و در پایان تابستان در

مسابقه حضوری شرکت کردند و به افراد زیادی جوایزی اهداء شد.

از جمله برکات این کار:

۱- اشتغال به کلام خدا و انس با تفسیر و تدبر در آیات قرآن

۲- غنی و معنادار کردن بخشی از ایام فراغت و استفاده از جوایز، گرچه جایزه اصلی همان فهم قرآن بود.

این کار پس از چند سال اجراء، مدتی تعطیل شد ولی امسال به نظرم رسید به هر قیمت هست، این کار را دنبال کنم. با

جمعی از مسئولین حوزه‌ها تماس گرفتم و این کار را پسندیدند. خوب است یادی کنیم از مجری این طرح در سال‌های

قبل مرحوم حجة الاسلام والمسلمین اکبر دهقان، که در اثر بیماری کرونا به لقاء الله پیوست. (رحمة الله علیه)

راستی اگر در ایام تحصیل نسبت به قرآن و تفسیر کم‌مهری شده است، چه خوب است که از ایام تعطیلی برای جبران

آن استفاده کنیم. همان‌گونه که آیت الله العظمی مکارم در سال‌های قبل از انقلاب اسلامی در ایام تعطیلی با جمعی از

فضلاء یک دور تفسیر نمونه را نوشتند که شاید صد بار تاکنون چاپ شده و به چند زبان دنیا ترجمه شده است.

قرآن در سوره فاطر می‌فرماید: «وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ سَائِغٌ شَرَابُهُ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَمِن كُلِّ تَاكُلُونَ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُونَ حَلِيَّةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ فِيهِ مَوَآخِرَ لَتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلِعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ» (فاطر، ۱۲) دو دریا یکسان نیستند: این یکی دریایی است که آبش گوارا و شیرین و نوشیدنش خوشگوار است، و آن یکی شور و تلخ و گلوگیر؛ (اما) از هر دو گوشتی تازه می‌خورید و وسایل زینتی استخراج کرده می‌پوشید؛ و کشتیها را در آن می‌بینی که آنها را می‌شکافند (و به سوی مقصد پیش می‌روند) تا از فضل خداوند بهره‌گیرید، و شاید شکر (نعمتهای او را) بجا آورید!

از این آیه استفاده می‌شود اگر انسان صیاد باشد، از هر دو دریا می‌تواند ماهی بگیرد. اگر غواص باشد از هر دو دریا می‌تواند لؤلؤ و مرجان استخراج کند. اگر انسان ناخدا باشد، در هر دو دریا می‌تواند کشتی‌رانی کند. مشکل اصلی در خود انسان‌هاست، گرچه شرایط هم بی‌اثر نیست. اگر ما تدبیر و همت، عزم و جزم داشته باشیم، سلامت و یا بلایای طبیعی، تابستان یا زمستان، داشتن امکانات یا نداشتن آن، نقش اصلی را ندارد.

بر اساس این سه آیه که در این نامه ذکر شد، طلاب عزیز زیر نظر مدیریت حوزه ثبت‌نام و سهم مطالعه خود را از این چهار تفسیر معین کنند و هر کجا که هستند و هر ساعتی که خواستند سرسفره قرآن و تفسیر بنشینند و اگر نسبت به قرآن بی‌مهری شده است، جبران شود.

بنده برای اینکه سال‌های قبل در حوزه علمیه قم از این برنامه بهره‌برده‌ام و بعضی از طلاب به خاطر همین انس با دو جزء قرآن در مدتی کوتاه مسأله را دنبال و کم‌کم با تفسیر کل قرآن آشنا شده‌اند تصمیم گرفتم با لطف خدا امسال نیز با همکاری مدیران محترم حوزه‌ها کار را دنبال کنم و برای کمک به تأمین جوایز تلاش کنم.

از خداوند می‌خواهم ما را مشمول شکایت پیغمبر درباره‌ی مہجوریت قرآن قرار ندهد و ما را موفق کند که به آیه‌ی «خُذِ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ» عمل کنیم و تفسیر را از درس جنبی و حاشیه‌ای به درس اصلی تبدیل کنیم و نکات قرآنی را علم بدانیم و تدبر را واجب بدانیم زیرا اگر تدبر مستحب بود، قرآن به خاطر کار مستحب مردم را توبیخ نمی‌کرد. البته این کار باید این‌گونه رونق پیدا کند که اگر در منطقه‌ای ده‌ها هیأت و جلسه‌ی عزاداری در ایام محرم و صفر هست، به همان تعداد بلکه در همان جلسات برنامه‌های متعدد تدبر و تفسیر هم داشته باشیم.

اگر توضیح بیش‌تری خواستید به نامه‌ی مهمی که بیش از ده صفحه در این زمینه نوشته شده، با عنوان «فریاد قرآن» به نشانی www.namaz.ir مراجعه کنید.

از تمام مدیران حوزه‌ها و معاونان و مدرسانی که در این راستا در گذشته گامی برداشته‌اند و امروز گامی برمی‌دارند، تشکر می‌کنم. ناگفته پیداست که این کار باید از طریق حوزه‌ها انجام گیرد. و در انتخاب آن دو جزء در بین خودشان مشورت کنند.

«والسلام علیکم و رحمة الله و برکاته»

محسن قرائتی